GLASILO KULTURNE MANIFESTACIJE DANI KSAVERA ŠANDORA GJALSKOG

GJALSKI

BROJ PRVI

ZABOK, LISTOPAD 2013.

RADIONICE

Put u središte kratke priče

~

Riječ i slika

~

Kretanje u fotografiji

PROMOCIJA

PoZiCa 2013.

zbornik najboljih učeničkih radova

INTERVJU

Pavao Pavličić

Razgovor s dobitnikom Književne nagrade Gjalski

IZLOŽBA

A.B. Švaljek u zabočkoj Velikoj galeriji

~

PREDSTAVA

Sutra (ni)je novi dan

TKO JE BIO...

KSAVER ŠANDOR GJALSKI

PISAC, FOTOGRAF, POLITIČAR...

www.danigjalskog.com

SADRŽAJ

O Ksaveru Šandoru Gjalskom 3

DVORAC GJALSKI: Dom Ljube Babića 4

O Danima Gjalskog 5

Dosadašnji dobitnici Književne nagrade K.Š.Gjalski 5

Dobitnik Književne nagrade Gjalski 2013. 5

INTERVJU: Od Trga slobode do Muzeja revolucije 6

Odluka Prosudbenog povjerenstva o dodjeli
Nagrade Ksaver Šandor Gjalski za 2013. 8

O Maloj nagradi Gjalski 9

Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola 9

Radionica kreativnog pisanja: Put u središte kratke priče 10

FOTORADIONICA: Kretanje u fotografiji 10

LIKOVNA RADIONICA UMJETNIČKE GRAFIKE: Riječ i slika 11

IZLOŽBA: A.B. Švaljek u zabočkoj Velikoj galeriji 11

IZ PROGRAMA: Promocija knjige PoZiCa 12

PROJEKT SREDNJE ŠKOLE ZABOK: Medenjak uz kavicu 12

PROJEKT DJEČJEG GRADSKOG VIJEĆA DND-A ZABOK: Zdravo i fino 13

KONCERT U REGENERATORU: Man Zero i Made by the fire 14

KONCERT: Noxin i Kit Karson na Danima Gjalskog 14

KONCERTI KOD POLANOVIĆA:
Iva Smojver & JazzIVA ; Bebe Na Vole 14

PREDSTAVA: Sutra (ni)je novi dan 15

GJALSKOME ZA ROĐENDAN: Koncert orkestra profesora
Glazbene škole 15

Program 16

UVODNIK

Dragi čitatelji,
pred vama je glasilo Kulturne manifestacije Dani Ksavera Šandora Gjalskog u potpuno novom ruhu. Kroz trideset i dvije godine koliko se ova manifestacija održava, mijenjalo se i njezino glasilo, ali nikad tako temeljito kao sad. Promjene izvana prate i promjene iznutra. S mnogo više sadržaja, „Gjalski" je postao još informativniji i zanimljiviji.

U ovom broju, uz obrazloženje Prosudbenog povjerenstva za dodjelu Nagrade Gjalski, donosimo i ekskluzivni intervju s ovogodišnjim dobitnikom Pavlom Pavličićem. Trostruki dobitnik „Gjalskog" govori o svom radu, Nagradi Gjalski i Zaboku te o nagrađenoj knjizi Muzej revolucije.

Saznajte sve o Danima Gjalskog i ovogodišnjem programu. Radionice, projekti, izložbe, promocije knjiga i koncerti predstavljeni su na stranicama koje slijede.

Stoga pročitajte novi „Gjalski" i pridružite nam se na programima koje smo pripremili za vas. Srdačno vas očekujemo!

TAJNICA MANIFESTACIJE
ANDREJA ŠAGUD

KULTURNA MANIFESTACIJA DANI KSAVERA ŠANDORA GJALSKOG
21. – 26. listopada 2013.

ORGANIZATOR: Kulturna manifestacija Dani K.Š.Gjalskog – Zabok
PREDSJEDNIK: Ivan Hanžek
UPRAVNI ODBOR KULTURNE MANIFESTACIJE:
Tihomir Vrančić – *predsjednik*, Dušanka Mikulec Mikac – *zamjenica predsjednika*, Andreja Šagud – *tajnica*, Ingrid Lončar, Branka Vrbanec, Bibijana Šlogar, Dinka Tomašković Presečki, Sofija Keča, Biserka Jakšić, Goran Vrgoč i Aleksandar Šandor Pavišić – *članovi*
SUORGANIZATORI:
Društvo hrvatskih književnika, Pučko otvoreno učilište Zabok, Osnovna škola K.Š.Gjalskog – Zabok, Gimnazija AGM – Zabok, Srednja škola Zabok, Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, Gradska knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski" Zabok, GOKUL – Zabok, „Regenerator" – Zabok, Društvo „Naša djeca" Zabok, „Polanović" – Zabok, Restoran „Kod golubeka", Dvorac „Gjalski" – Zabok
PROSUDBENO POVJERENSTVO ZA KNJIŽEVNU NAGRADU:
Stjepan Čuić, DHK – Zagreb, *predsjednik*
Ivica Matičević, DHK – Zagreb
Nikola Đuretić – *prošlogodišnji dobitnik Nagrade Gjalski*
Sofija Keča, Dani Gjalskog – Zabok
Ingrid Lončar, Dani Gjalskog – Zabok
PROSUDBENO POVJERENSTVO ZA „MALU NAGRADU GJALSKI"
Željka Horvat-Vukelja, *urednica „Modre laste", predsjednica*
Ines Krušelj-Vidas, *Osnovna škola Matije Gupca Gornja Stubica*
Valerija Novak, *Osnovna škola K.Š.Gjalskog, Zabok*
PROSUDBENO POVJERENSTVO ZA „NAGRADU GJALSKI ZA SREDNJOŠKOLCE"
Vlasta Horvatić-Gmaz, „Kajkaviana", *predsjednica*
Marija Lamot, Srednja škola Krapina
Irena Labaš Veverec, Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb
IZDAVAČ: Kulturna manifestacija „Dani K.Š. Gjalskog", Kumrovečka 8, Zabok
UREDNIŠTVO: Andreja Šagud, Branka Vrbanec
DIZAJN: Igor Vranješ
TIPOGRAFIJA: Nikola Đurek
WEB DIZAJN: Bojan Janjanin
TISAK: Službeni glasnik, Krapina
NAKLADA: 1000 kom.

www.danigjalskog.com

POKROVITELJI: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Krapinsko-zagorska županija, Grad Zabok, Grad Crikvenica i Grad Poreč
MEDIJSKI POKROVITELJI: Zagorski list – Zabok, Radio Kaj – Krapina i Radio Zabok **DONATORI MALE NAGRADE GJALSKI I NAGRADE GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA:** „Školska knjiga" Zagreb – Časopis „Modra lasta", „Mozaik knjiga" Zagreb, Naklada „Đuretić", Gradska knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski" Zabok, „Kajkaviana" Donja Stubica, Grad Crikvenica i Grad Poreč

O KSAVERU ŠANDORU GJALSKOM

PIŠE **INGRID LONČAR, PROF.**

Ksaver Šandor Gjalski (pravim imenom Ljubo Babić) rodio se u Gredicama nadomak Zaboka 26. listopada 1854. na roditeljskom imanju u staroj vlastelinskoj kući. Do svoje sedme godine boravi u Gredicama, a tada obitelj seli u Varaždin. U Varaždinu je Gjalski završio gimnaziju. Na zagrebačku pravoslovnu akademiju upisao se 1871., a studij prava nastavlja u Beču 1874. godine. Završivši pravo, Gjalski službuje u Virovitici, Pakracu, Sisku, na Sušaku i u Zagrebu. U Virovitici upoznaje Vilmu Goner, buduću suprugu i, kako sam Gjalski kaže"...u tom će braku mnogo povoda biti da (sam) se latio spisateljskog pera."

Gjalski je počeo pisati vrlo mlad, a kao književnik javlja se 1884. u *Vijencu* crticom *Illustrissimus Batorych* koja je 1886. ušla u zbirku *Pod starim krovovima*.

Svoj prvi roman – *Maričon Gjalski* piše 1884., a 1885. *U novom dvoru*. Nadalje iz godine u godinu, slijedi prava bujica djela: roman *U noći* (1886.), *Janko Borislavić* (1887.), *Tri pripovijesti bez naslova* (1887.), *Bijedne priče* (1888.), *Iz vermeđinskih dana* (1891.), Osvit (1892.), *Radmilović* (1893.), *Male pripovijesti* (1894.), *Mors* (1897.), *Diljem doma* (1899.).

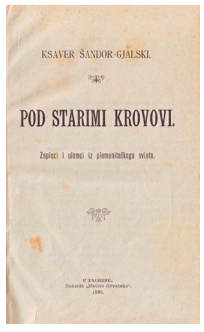

Poslije stanke od sedam godina piše povijesni roman *Za materinsku riječ*. Novelu *Ljubav lajtnanta Milića* piše 1915. Slijede romani *Dolazak Hrvata* (1924.) i *Pronevjereni ideali* (1925.). Posljednji roman *Pronevjereni ideali* tiskan je po prvi put tek 1994. godine zaslugom Matice hrvatske – Ogranak Zabok.

Teme kojima se Gjalski bavi u svojim djelima kreću se od društveno-političkih, socijalnih do metafizičkih i okultnih. Hrvatsko zagorje, njegov rodni kraj, bio je i do kraja ostao piščeva opsesija, izvorište gotovo svih njegovih literarnih tema i motiva. Gjalski je pisac u čijem se djelu isprepliću i međusobno dopunjuju racionalni, realistički pogled na svijet i njegova pomalo sentimetalno – romantična narav.

Gjalski je poznavao strane jezike, mnogo je putovao, čitao, proučavao djela iz filozofije, ekonomije, društvenih znanosti. Bavio se, kao amater, i fotografijom. Dospio je i među političare – 1917. godine bio je imenovan velikim županom Županije zagrebačke i grada Karlovca.

K.Š.Gjalski umro je u Gredicama 6. veljače 1935. i pokopan je na zabočkom groblju. ~

Gjalski je pisac krupnog značaja, a ovo je tek djelić onoga što pomaže da ga bolje upoznamo

Gjalski stvara... na pisaćem stolu fotografija njegove Vilme, buduće supruge (lijevo) Na vrhuncu činovničke karijere – veliki župan zagrebački (gore)

DVORAC GJALSKI

Dom Ljube Babića

Gredice su neraskidivo vezane uz svojeg najpoznatijeg gospodara, književnika Ljubu Babića, poznatog pod pseudonimom Ksaver Šandor Gjalski

Imanje Gredice nekoć je pripadalo obitelji Gubaševečki (Gubašoci), po kojoj se i danas zove naselje Gubaševo. Na svom su posjedu Gubaševečki imali drvenu kuriju. Nakon spomenute obitelji vlasnik posjeda bila je obitelj Komarony. Najugledniji član te obitelji bio je Sigismund, kraljevski savjetnik i delegat Kraljevine Hrvatske na ugarsko-hrvatskom Saboru koji je na posjedu sagradio vlastelinski dvorac.

Plemić Matija Babić postao je vlasnik dvorca 1813. godine, a nakon njegove smrti Gredice je naslijedio njegov sin Tito Babić. Tito je bio varaždinski podžupan, predsjednik Sudbenog stola u Varaždinu i poslanik u Saboru. Imao je četiri sina i tri kćeri: Alberta, Ljubu, Nikolu, Antona, Mariju, Olgu i Jelku. Nakon ukidanja kmetstva 1848. godine, imanje je većim dijelom rasprodano seljacima, a manji dio vlastelinstva i dvorac ostali su Ljubi Babiću, hrvatskom književniku, koji je za svoj literarni pseudonim odabrao ime djeda po majci (Ksaver Šandor Gjalski). Gjalski je rođen u Gredicama 1854., a tu je i umro 1935. godine. ~

(Iz: Šćitaroci, Mladen Obad: „Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja")

Gjalski je često snimao svoje drage Gredice, kada se oralo (sasvim gore) i pod snijegom (gore), kao i interijere dragog mu dvorca (dolje)

Danas se u obnovljenom **Dvorcu Gjalski** nalazi restoran i hotel. Dvorac odiše duhom starine i sjećanjem na Gjalskog te je nezaobilazno mjesto održavanja tiskovne konferencije na kojoj se objavljuje dobitnik Književne nagrade Gjalski i predstavlja program manifestacije.

O Danima Gjalskog

PIŠE **ANDREJA ŠAGUD**

Obilježavajući u Zaboku 125. godišnjicu rođenja Ksavera Šandora Gjalskog, 1979. godine ustanovljena je Književna nagrada „Ksaver Šandor Gjalski". U početku se Nagrada dodjeljivala svake druge godine za rukopis neobjavljenog djela, međutim 1985. godine postala je godišnja književna nagrada. Ovo ugledno i prestižno priznanje piscu najboljeg objavljenog proznog književnog djela u Republici Hrvatskoj ove se godine dodjeljuje tridesetprvi put.

O najboljem književnom djelu odluku donosi prosudbeno povjerenstvo od pet članova, od kojih su dva predstavnici Društva hrvatskih književnika, dva profesori književnosti iz Zaboka, a peti član je prošlogodišnji dobitnik Nagrade „Gjalski". Nagrada se sastoji od povelje, plakete s likom K.Š.Gjalskog i novčanog iznosa. Nagradu dodjeljuju Društvo hrvatskih književnika i Grad Zabok, uz potporu Ministarstva kulture RH, Krapinsko-zagorske županije te gradova Poreča i Crikvenice.

Od početne ideje o dodjeli književne nagrade razvila se kulturna manifestacija s brojnim i raznovrsnim sadržajima.

Kulturna manifestacija „Dani K.Š.Gjalskog" održava se svake godine krajem listopada, u tjednu kada je rođen Gjalski. U okviru manifestacije organiziraju se mnogobrojni kulturni programi – izložbe, koncerti, kazališne predstave, promocije knjiga, radionica kreativnog pisanja, likovna radionica umjetničke grafike te fotoradionica.

Uz Književnu nagradu „Gjalski" dodjeljuju se i nagrade za učenike osnovnih i srednjih škola koje su ustanovljene kao poticaj proznom stvaralaštvu djece i mladih.

Po uzoru na ove nagrade za učenike, u Poreču i Crikvenici, prijateljskim gradovima Grada Zaboka, ustanovljene su slične nagrade. Svi nagrađeni radovi tiskaju se u knjizi „PoZiCa" – zbirci literarnih i likovnih radova učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice.~

DOBITNIK KNJIŽEVNE NAGRADE GJALSKI 2013.

Pavao Pavličić (rođen u Vukovaru 1946.) hrvatski je književnik koji piše za odrasle i djecu. U Zagrebu je studirao komparativnu književnost i talijanski jezik s književnošću. Redoviti je profesor na Odsjeku za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Na području književne povijesti najviše se bavio barokom i manirizmom, a kao versolog semantikom stiha. Objavio je i više interpretacija iz starije i novije hrvatske lirike. Pavao Pavličić je danas najproduktivniji hrvatski prozaik s preko četrdeset objavljenih romana, knjiga priča, autobiografskih zapisa, feljtona i romana za djecu. Prve je prozne radove objavio 1968. godine, a prvu knjigu „Lađa od vode" 1972.

Neraskidiva veza Pavličićeva znanstvenog i književnog interesa može se i "pročitati" iz njegovih romana. Naime, gotovo svi njegovi glavni junaci imaju nekakve veze s njegovim zvanjem. Tako u romanu „Koraljna vrata" filolog odlazi na Lastovo pregledati stare spise među kojima će pronaći dva izgubljena pjevanja Gundulićeva „Osmana". U „Rupi na nebu" glavni lik je prevoditelj (Pavličić je prevodio talijanske dolcestilnoviste) koji otkriva zagrebačke gornjogradske podzemne hodnike, a u njegovom romanu „Numerus clausus" u središtu pozornosti je student književnosti kao pripovjedač i njegov prijatelj, student medicine.

Već u Pavličićevoj novelističkoj fazi (treća zbirka pripovjedaka „Dobri duh Zagreba") primijećena je stanovita promjena u njegovom pisanju koja je postala njegova trajna odlika: miješanje fantastike i postupaka karakterističnih za kriminalistički roman. Naime, u osnovi većine Pavličićevih romana je struktura enigme, a fantastične elemente koristi pri stvaranju zapleta. Osim strukture enigme i fantastičnih elemenata, u njegovim romanima uočljivi su i postupci karakteristični za tzv. zabavnu književnost: dinamična fabula (puna neočekivanih obrata), jednostavan izraz, plošni likovi, odnosno likovi svedeni na funkcije koje imaju u strukturi zapleta.

Knjige su mu prevođene na slovački i češki. Roman „Večernji akt" 1981. godine bio je proglašen knjigom godine. Književnu nagradu „Ksaver Šandor Gjalski" osvojio je 1986. godine za roman „Trg slobode" i 1995. godine za roman „Šapudl".

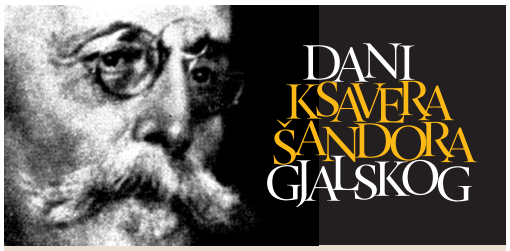

DOSADAŠNJI DOBITNICI KNJIŽEVNE NAGRADE KSAVER ŠANDOR GJALSKI

1981. **Ivan Aralica** Put bez sna

1983. **Iris Supek** Kraj svijeta počinje kihanjem

Tatjana Arambašin Slišković Čovjek koji je volio vlakove, čovjek koji je mrzio vlakove i druge priče s tračnica

1985. **Irena Vrkljan** Svila, škare

1986. **Pavao Pavličić** Trg slobode

1987. **Hrvoje Hitrec** Ljubavi na crnom baršunu

1988. **Dubravka Ugrešić** Forsiranje romana reke

1989. **Nedjeljko Fabrio** Berenikina kosa

1990. **Zvonimir Majdak** Krevet

1991. **Goran Tribuson** Potonulo groblje

1992. **Feđa Šehović** Svi kapetanovi brodolomi

1993. **Dalibor Cvitan** Ervin i luđaci

1994. **Miljenko Jergović** Sarajevski Marlboro

1995. **Pavao Pavličić** Šapudl

1996. **Višnja Stahuljak** Sjećanja

1997. **Alenka Mirković-Nađ** 91,6 Mhz glasom protiv topova

1998. **Ratko Cvetnić** Kratki izlet, zapisi iz Domovinskog rata

1999. **Goran Tribuson** Trava i korov

2000. **Zoran Ferić** Anđeo u ofsajdu

2001. **Stjepan Tomaš** Odnekud dolaze sanjari

2002. **Nedjeljko Fabrio** Triemeron

2003. **Josip Mlakić** Živi i mrtvi

2004. **Renato Baretić** Osmi povjerenik

2005. **Luko Paljetak** Skroviti vrt

2006. **Igor Štiks** Elijahova stolica

2007. **Sanja Lovrenčić** U potrazi za Ivanom

2008. **Ivo Brešan** Katedrala

2009. **Ratko Cvetnić** Polusan

2010. **Ivana Šojat-Kuči** Unterstadt

2011. **Ivan Aralica** Carske kočije

2012. **Nikola Đuretić** Almanah smrti i nestajanja

Razgovor s **Pavlom Pavličićem**, *dobitnikom Nagrade Gjalski, čiji je roman „Muzej revolucije" proglašen najboljim proznim djelom objavljenim u Hrvatskoj u proteklih godinu dana*

OD **TRGA SLOBODE** DO **MUZEJA REVOLUCIJE**

RAZGOVARALA **BISERKA JAKŠIĆ** SNIMIO **DRAGUTIN ŠKREBLIN**

Iza Pavla Pavličića je bogat književni opus za koji je primio više nagrada, a 26. listopada primit će u Zaboku svojeg trećeg „Gjalskog"; nagradu koju za najbolje prozno književno djelo objavljeno u proteklih godinu dana dodjeljuju Grad Zabok, Društvo hrvatskih književnika i Ministarstvo kulture. Prvi put Nagradu Gjalski primio je davne 1986. godine za roman Trg slobode, zatim za „Šapudl" (1995.), a ove godine nagradu prima za roman „Muzej revolucije".

Što se u gotovo trideset godina od prve Nagrade Gjalski promijenilo u vašem radu?
U književnosti se promijenilo dosta. Nekako je ispalo, prvi put kad sam dobio Nagradu Gjalski, da je to roman koji je imao nekakvu političku crtu. Ima ju i ovaj, ali onda je bilo teže pisati o takvim temama, a danas je ipak lakše.

O ZABOKU...
Čovjek ima dojam, u ovim vremenima koja nisu baš naklonjena književnosti, da postoje sredine kojima je književnost važna, kojima je stalo do književnosti, a to je piscu najvažnije. Da zna da postoji netko tko će to čitati, tko će naći u tome neki dio svog života.

Spadate u naše najproduktivnije pisce s desecima objavljenih knjiga. Kako nastaju vaša djela?
Rekao je jedan moj prijatelj jako zgodno – sve se stigne kad se radi šlampavo. Međutim ovo nije taj slučaj, naime ja radim dosta sistematično u tom smislu, što pažljivo planiram, tako da od trenutka kad mi padne na pamet neka ideja za roman do trenutka kad ga počinjem pisati prođe koji puta i nekoliko godina, ali obično je tako da neko vrijeme pravim bilješke, a onda kad počnem pisati pišem kontinuirano, iz dana u dan i tako svake godine. To je razlog što je mojih romana tako mnogo.

Što piscu znači nagrada; konkretno vama je ovo treća Nagrada Gjalski. Očito nije slučajnost da vas *pogađaju* nagrade?
Meni ona znači puno, zato što ja tu nagradu smatram jako važnom. Ona nije najvažnija po tome što bi ju dodjeljivala neka državna institucija, niti po tome što bi novčani iznos bio jako velik, ali je važna po tome što ima kontinuitet i što se točno znaju pravila, kad se dodjeljuje, koje su propozicije. To je nagrada čiji se dobitnik s nestrpljenjem čeka. Meni je važna zato što je to možda jedina naša nagrada s nesumnjivim identitetom. Ovdje je riječ o tome da književnici između sebe izabiru, što se njima čini da je te godine važno objavljeno.

Vežu li vas na prijašnje dvije dodjele Nagrade Gjalski neka sjećanja iz Zaboka?
Uvijek mi je u Zaboku bilo vrlo ugodno, zbog sjajne atmosfere, sviđalo mi se što su tamo i dječica koja pišu i nekako cijeli grad u tome sudjeluje. Čovjek ima dojam, u ovim vremenima koja nisu baš naklonjena književnosti, da postoje sredine kojima je književnost važna, kojima je stalo do književnosti, a to je piscu najvažnije. Da zna da postoji netko tko će to čitati, tko će naći u tome neki dio svog života.

Što će čitatelj naći u nagrađenom romanu „Muzej revolucije" – priču o muzeju ili o revoluciji?
I jedno i drugo. Tu se doista radi o jednom malom gradu u kojem postoji takav muzej koji je najprije zamišljen kao muzej NOB-a ili nečeg takvog, a onda je prerastao u muzej revolucije uopće, revolucije kao pojma svjetske revolucije. I tu onda jedan čovjek boravi i održava taj muzej na životu, zato što je kuća u kojoj je taj muzej smješten doživjela čudnu sudbinu. Ona je najprije bila taj muzej i društveno vlasništvo, pa je onda došlo do privatizacije i to je prilika za tog mojeg junaka koji pripovijeda u prvom licu da se prisjeti svog života i svega što se oko tog muzeja događalo, a događao se cijeli njegov

život, što je i naša ne tako daleka povijest.

On ima dva prijatelja, od kojih jedan pripada revolucionarnoj obitelji, a drugi je pripadao onima protiv kojih su se revolucije dizale, dok on sam nije ni jedno ni drugo. On pripada onoj najvećoj skupini u našem društvu koja nije stvarala povijest, nego se povijest vršila na njima, odnosno na nama. Tu sam ja našao nekakvu identifikaciju i za sebe i ispalo je tako da on mora donijeti neke važne odluke u vezi s tom institucijom.

Kakvi su odnosi među glavnim likovima ovog romana?
Ja nastojim pokazati zapravo da revolucije i nisu tako važne i da dolaze u krivo vrijeme i ne donose ništa dobro. To je poanta, ako smijem kazati što je poruka romana.

Kako unatoč takvim temama uspijevate zadržati odmak od dnevne politike?
S jedne strane je razlog što ja zazirem od dnevne politike, a s druge strane je to neka vrsta računice, jer dnevna politika je nešto što se strahovito brzo zaboravlja. Da se zapitamo, oko čega smo mi u ovo vrijeme prije tri godine polemizirali i što nam je bilo važno, nitko se ne bi mogao sjetiti, a izgledalo je kao da je presudno. Tako ni ja ne želim riskirati da stavim u knjigu nešto što za dvije godine više nitko neće znati o čemu se radi, jer će taj kontekst nestati, nestat će neki ljudi. A ja sebe smatram piscem za posudbene biblioteke, gdje ljudi ne čitaju friške knjige, nego čitaju ono što im se trenutno dopada, dođu tamo i izaberu, pa bih htio da i za pet godina čovjek nađe u toj mojoj knjizi nešto što mu je interesantno, a ne samo ono što je danas na Dnevniku.

Što je onda s angažiranošću književnika?
Ja sam uvijek bio protiv toga, smatram da književnik ne smije biti angažiran. Knjiga mora govoriti o onome što se tiče čitatelja, o onome što je problem njegovog života, ali mislim da mu ne treba nametati neke aktualne političke stavove i gurati mu ih pod nos. Mislim da to strahovito šteti prozi, jer proza bi trebala govoriti o životu, o cjelovitim ljudima i njihovim problemima, a ne sve „spljeskati na palačinku", na to da bude politika isključivo i jedino čime se junaci zanimaju. Oni bi trebali biti trodimenzionalni. Mene angažirana književnost pomalo podsjeća na pornografiju, gdje je zapravo sav život sveden na seks i ništa drugo. Nema čovjeka koji bi se zanimao samo za politiku, postoje i druge stvari. Ako priča

O ODMAKU OD DNEVNE POLITIKE

S jedne strane je razlog što ja zazirem od dnevne politike, a s druge strane je to neka vrsta računice, jer dnevna politika je nešto što se strahovito brzo zaboravlja. Ja sebe smatram piscem za posudbene biblioteke, gdje ljudi ne čitaju friške knjige, nego čitaju ono što im se trenutno dopada, dođu tamo i izaberu, pa bih htio da i za pet godina čovjek nađe u toj mojoj knjizi nešto što mu je interesantno, a ne samo ono što je danas na Dnevniku.

O NAGRADI GJALSKI

Ona nije najvažnija po tome što bi ju dodjeljivala neka državna institucija, niti po tome što bi novčani iznos bio jako velik, ali je važna po tome što ima kontinuitet i što se točno znaju pravila, kad se dodjeljuje, koje su propozicije. To je nagrada čiji se dobitnik s nestrpljenjem čeka u ovo doba godine. Meni je važna zato što je to možda jedina naša nagrada s nesumnjivim identitetom. Ovdje je riječ o tome da književnici između sebe izabiru, što se njima čini da je te godine važno objavljeno.

O JUNAKU ROMANA
On ima dva prijatelja, od kojih jedan pripada revolucionarnoj obitelji, a drugi je pripadao onima protiv kojih su se revolucije dizale, dok on sam nije ni jedno ni drugo. On pripada onoj najvećoj skupini u našem društvu koja nije stvarala povijest, nego se povijest vršila na njima, odnosno na nama. Tu sam ja našao nekakvu identifikaciju i za sebe i ispalo je tako da on mora donijeti neke važne odluke u vezi s takvom institucijom.

uspije postići tu trodimenzionalnost, onda joj ne treba da bude angažirana.

S mnogim knjigama ste stekli naklonost čitatelja. Smatrate li da ste popularni književnik?
Ne znam što bi se pod time danas moglo podrazumijevati, zato što književnost inače ne stoji baš naročito, ali mene jako veseli kad odem u biblioteku i pogledam one žigove, koliko moje knjige idu van. Nije mi toliko važno jesam li popularan, nego mi je važno da nisam pisao uzalud i da je to nekome trebalo. Vi možete medijskom galamom svašta učiniti za knjigu, ali je važnija usmena predaja, kad čovjek pročita knjigu i kaže drugome – to ti je dobro, pročitaj. Dotle, dok moje knjige u toj usmenoj predaji dobro prolaze, dotle sam ja zadovoljan.

Vidite li na hrvatskoj književnoj sceni neka nova lica koja će obilježiti budućnost hrvatske književnosti?
Ima zanimljivih pisaca nove generacije. Pročitao sam nekoliko zanimljivih autora i spomenut ću tri imena. Jedno je doista mlad pisac Luka Bekavac s romanom „Drenje". Zanimljiva mi je Ivana Šojat Kuči s romanom „Uterstadt" koji je također dobio Nagradu Gjalski. Zanimljiv mi je Ratko Cvetnić , također dvostruki dobitnik Gjalskog - njegov novi roman koji se zove „Povijest instituta" smatram važnim romanom. Te knjige ne dobivaju onoliko odjeka koji bi trebale dobiti, ali s vremenom će sve doći na svoje mjesto.

Što ste napisali nakon „Muzeja revolucije" i na čemu trenutačno radite?
Ovog proljeća mi je izašla knjiga „Narodno veselje". To je memoarska knjiga u kojoj se radi o popularnoj kulturi 50-ih i 60-ih godina, djelomično i 70-ih. To nije roman ni fikcija, više su sjećanja na ta vremena, na tadašnju glazbu, televiziju, radio, putovanja... Do Sajma knjiga izlazi mi jedan novi krimić kod istog izdavača Mozaik knjige, a zove se „Krvna veza".

Očekuje vas još uručivanje Nagrade Gjalski na svečanosti u Zaboku.
Svakako dolazim jer mi je to prilika da ponovo dođem u Zabok. Dugo nisam bio u Zaboku i baš me zanima kako sada izgleda. ~

Odluka Prosudbenog povjerenstva o dodjeli Nagrade Ksaver Šandor Gjalski za 2013.

Na sjednici održanoj 3. listopada 2013., Prosudbeno povjerenstvo u sastavu Stjepan Čuić (predsjednik), Nikola Đuretić, Sofija Keča, Ingrid Lončar i Ivica Matičević, većinom je glasova odlučilo da se Nagrada Ksaver Šandor Gjalski za 2013. dodijeli **Pavlu Pavličiću za roman *Muzej revolucije*** (Mozaik knjiga, Zagreb 2012).
U uži izbor za Nagradu ušle su sljedeće knjige: Julijana Matanović, *Samo majka i kći* (Mozaik knjiga, Zagreb 2012); Ivana Šojat-Kuči, *Ničiji sinovi* (Fraktura, Zaprešić 2012); Pavao Pavličić, *Muzej revolucije* (Mozaik knjiga, Zagreb 2012); Sanja Lovrenčić, *Ardura* (Fraktura, Zaprešić 2012); Jurica Pavičić, *Brod u dvorištu* (VBZ, Zagreb 2013); Mihaela Gašpar, *Slatkiš, duhan, britva* (Disput, Zagreb 2013); Bekim Sejranović, *Sandale* (VBZ, Zagreb 2013).

Obrazloženje

Roman *Muzej revolucije* Pavla Pavličića kronika je sazrijevanja, neka vrsta preglednika i kataloga javnih i intimnih epizoda u životu trojice prijatelja – pripovjedača, Luje i Goge – koji su na sudbinski način povezani s izdvojenim prostorom, zgradom Muzeja revolucije u jednom panonskom gradiću od početka 1950-tih do vojno-redarstvene akcije *Oluja* u kolovozu 1995. Usporedno s njihovim životnim pričama pred nama se rastvara i priča o sudbini, javnim funkcijama i simboličkoj vrijednosti jedne, naizgled obične javne ustanove u kontekstu širih političkih i društvenih zbivanja za trajanja, odumiranja i konačne propasti jugoslavenske državne zajednice. Pri tome je od presudne važnosti pripovjedačeva dvostruka, međusobno isprepletena analiza: analiza stanja i promjena vanjskih okolnosti u tzv. revolucionarnim gibanjima jugoslavenskog društva te analiza i oblikovanje unutarnjih, emotivnih i misaonih sastavnica u odrastanju i postupnom sazrijevanju trojice dječaka, mladića i odraslih muškaraca koji su i sami postali akteri pojedinih poznatih povijesnih događaja, od studentskih nemira 1968. do Domovinskog rata i akcije *Oluja*.

Pripovjedač je jedini neimenovani od trojice prijatelja koji je u tim događajima imao najmanje udjela i utjecaja, koji je uglavnom bio promatrač zbivanja, eventualno u funkciji nečijih tuđih nakana, osoba „na kojoj se vršila povijest" i čija je obitelj, za razliku od negdašnje bogataške obitelji Lujine (koja je posjedovala i zgradu budućeg muzeja) i revolucionarno-herojske Gogine, bila potpuna nevažna i povijesno nepoznata u tom kraju, pa je u samome romanu upravo on dobio središnju ulogu informatora, izvjestitelja i analitičara: postao je fiksni unutarnji fokalizator, instancija koja vidi i koja govori.

Pripovjedna, poglavito formula kompozicijske izgradnje temelji se na pravilnoj i dosljednoj izmjeni aktualnih (kolovoz 1995., početak i kraj *Oluje*) i prošlih događaja povezanih manje ili više s muzejskim prostorom, i to tako da je izvještavanje o prošlosti disciplinirano provedeno prema dekadama (1950-te, 1960-te, 1970-te i dalje) ili memorijsko-asocijativnim nizovima (npr., vanjski događaj ili predmet kao poticaj), sve dok se sjećanja pri kraju romana ne stope s aktualnim, kolovoškim događajima iz početne pripovjedne situacije. Stilsko-izražajni kompleks je očišćen od nepotrebnog retoričkog tereta, s odmjerenim i funkcionalnim jezičnim i mikrostrukturnim materijalom kojemu je cilj opisati, objasniti i

definirati pojave o kojima se govori. Iako je posrijedi model analitičko-društvenog romana, s gustim semantičkim slojem u predočavanju i identifikaciji političkih, socijalnih, intelektualnih i kulturnih promjena kroz koje je prolazila negdašnja država, u romanu su zamjetni i motivski refleksi iz drugih poznatih autorovih narativnih modela, iz krimića i fantastike (tajanstveni podrum, neočekivani i nepoznati noćni napadači, potenciranje opasne, gotovo irealne atmosfere, zagonetne simboličke poruke mjesnih čudaka, i sl.).

Svoja sjećanja i komentare na prošle događaje pripovjedač marljivo bilježi u muzejsku *Knjigu dojmova* dok boravi u zgradi koju, kao opunomoćenik novog/starog vlasnika prijatelja Luje Kraljevca, čuva od mogućih osvetničkih diverzija lokalnih patriota. Pisanje o povijesnim događajima iz strogo osobne vizure postaje za njega mehanizam spoznaje i mjera prihvaćanja konačne istine o sebi i drugima: „Prišao sam stoliću, sjeo i počeo pisati. I sad kad sam već ispisao sve ovo, pomalo mi sviće zašto zapravo pišem. Ne zato što bih vjerovao da još uvijek mogu učiniti nešto u književnosti, a još manje zato da bih ostavio dokument. Pišem zato što se nadam da ću organizirajući tekst, slažući rečenice, nastojeći oko logike i smisla, nekako shvatiti što se zapravo s nama dogodilo, kakav je bio naš život". A taj „naš život" u jugoslavenskoj revoluciji, kako poručuje Pavličić, bio je život (is)trpljene povijesti u kojoj su se pripadajuće činjenice redovito krivotvorile prema potrebama trenutka, a revolucija je danonoćno stražarila i prijetila narodu u ime kojeg je navodno bila provedena. Muzej revolucije je sa svojim dotrajalim, prašnjavim i zaboravljenim eksponatima tvarna slika i prilika propale države, njezine revolucije i promašene ideologije, fragment izoštrenih kontura pomoću kojeg je lakše obuhvatiti i sagledati cjelinu zajedničke povijesti. Pisanje je, na drugoj strani, mogući, makar i simbolički način da se kaotični vanjski svijet pokuša kritički razumjeti i savladati. Iskrenim i hrabrim pisanjem rastjerujemo muzejske spodobe, čistimo život od nepotrebnih stvari, ljudi i prilika, dohvaćamo vjerodostojniju povijest našeg i tuđih života. Drukčije rečeno, Pavličić poručuje kako budućnost pripada tzv. običnim, ali slobodnim, odlučnim i samosvjesnim ljudima kojima su nadređene povijesne akceleracije i zamrznute misli bilo koje ideologije nepoznate, odbojne i strane.

Pripovjednim umijećem, ostvarenom estetskom razinom i tematskom izvornošću roman *Muzej revolucije* preklapa se s najboljim autorovim djelima, a ta su djela, podsjetimo, postala uporišne točke u razvoju suvremene hrvatske proze. ~

U ime Prosudbenog povjerenstva
Ivica Matičević

O MALOJ NAGRADI GJALSKI...

Dan za Malu nagradu Gjalski u tjednu Kulturne manifestacije Dani Ksavera Šandora Gjalskog je utorak. Već skoro tridesetak godina upriličuje se svečanost dodjele Male nagrade. Prvi je put Mala nagrada Gjalski dodijeljena 1985. Nagradu je dobila Valerija Lončar za rad „Moj prijatelj Klaus". Zanimljivost Male nagrade je u tome da se njezini dobitnici sve češće pojavljuju i kao dobitnici srednjoškolske Nagrade i mentori učenika, a prva dobitnica je sadašnja članica Povjerenstva uz Željku Horvat Vukelja i Ines Krušelj Vidas.

Mala se nagrada dodjeljivala u prostorima dvorca Gjalski, a u novije se vrijeme svečanost dodjele događa u OŠ Ksavera Šandora Gjalskog. S puno dobrih emocija, uz čitanje nagrađenih i pohvaljenih uradaka, inspirativnim obrazloženjima Prosudbenog povjerenstva, uz muzičke točke polaznika Glazbene škole pri OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, Mala nagrada je slavlje dječje kreativnosti, mašte i stilske dotjeranosti proznih uradaka. Dugogodišnja koordinatorica Male nagrade bila je učiteljica hrvatskog jezika u OŠ Ksavera Šandora Gjalskog Nevenka Miškulin. Za svaku je Malu nagradu praizvedbu doživio novi igrokaz o životu Gjalskog. Jer nije jednostavno učenicima osnovnoškolske dobi približiti tog velikog, ozbiljnog i vremenski dalekog pisca. Zadatak da predstavi Gjalskoga *z sakoga vugla* dala si je Nevenka Miškulin pišući dramske igrokaze i uvježbavajući skupinu Mali Gjalski.

Članovi Povjerenstva prošlih godina bili su i profesorica hrvatskog jezika Barica Gradiški i Borna Lulić, urednik Modre laste. Modra lasta je i glavni donator nagrada mentorima, nagrađenim i pohvaljenim učenicima i na njezinim se stranicama uvijek pojavljuju nagrađeni tekstovi. Sponzori Nagrade su i prijateljski gradovi grada Zaboka – Poreč i Crikvenica. Nagrađeni učenici i njihovi mentori gosti su trodnevnog druženja na morskoj obali. Tekstovi triju gradova skupljeni su u PoZiCi, a doživljaji nagrađenih učenika inspiracija su za nove tekstove i prijateljstva.

Za ovogodišnju Malu nagradu stigla su 42 rada iz 12 osnovnih škola Krapinsko zagorske županije. Svečanost dodjele Male nagrade iščekuje 40 učenika i 15 mentorica. Mala nagrada njeguje kajkavski izričaj jer je svake godine barem trećina radova na nekom od kajkavskih lokalnih govora.

Kvalitetom učeničkih proznih uradaka i njihovim prikazom, dodjela Male nagrade profilirala se kao osobit kulturni događaj posvećen neiscrpnoj kreativnosti učenika osnovnih škola. Oslobođena negativnih emocija, ali uz poželjnu dozu napetosti i neizvjesnosti Mala nagrada raste uz bok „Velike". (***Branka Vrbanec**, prof.*)

NAGRADA GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

Kulturna manifestacija Dani Ksavera Šandora Gjalskog, uz središnju svečanost dodjele Književne nagrade Gjalski, obuhvaća i programe posvećene poticanju proznog stvaralaštva djece i mladih, kao što su radionice kreativnog pisanja, Mala nagrada Gjalski i Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola.

Srednjoškolska je nagrada zaživjela 1994. godine i ima regionalni karakter. Uz učenike Krapinsko-zagorske županije od 2003. natječu se i srednjoškolci Varaždinske županije. Svake se godine na natječaj prijavi oko trideset mladih autora iz desetak škola, čije prozne uratke (kratke priče, crtice, humoreske) s velikom pozornošću čitaju i ocjenjuju članovi Prosudbenog povjerenstva: Vlasta Horvatić-Gmaz (predsjednica), Marija Lamot i Irena Labaš-Veverec. Njihova obrazloženja i kritike zanimljiv su osvrt na aktualne teme i stil pisanja mladih, pri čemu se uz izvrsnost, potiče i raznovrsnost, maštovitost, jezično bogatstvo, a posebno nagrađuje njegovanje materinskog, kajkavskog dijalekta. Dodjeljuju se tri nagrade i više pohvala čiji je sadržaj sve bogatiji. Čine ga vrijedne knjige naših sponzora, ove godine to su: Gradska knjižnica Zabok, Kajkaviana, Mozaik knjiga i Naklada Đuretić te trodnevni izlet u Crikvenicu koji daruje ovaj grad – prijatelj Zaboka.

Sve nagrađene tekstove možete pročitati u PoZiCi, zbirci literarnih i likovnih radova učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice koji redovito izlazi od 1997. godine. Ove godine u natječaju sudjeluje 35 učenika iz 11 srednjih škola. Nagrade najboljim autorima bit će uručene na prigodnoj svečanosti 24. listopada 2013. u prostoru Gimnazije Antuna Gustava Matoša u Zaboku, koja je od prvih dana suorganizator programa. Svečanost je uvijek prigoda za prisjećanje na život i književno stvaranje Ksavera Šandora Gjalskog. Već devetnaest godina prijateljujemo s Gjalskim i otkrivamo različite dimenzije njegova umjetničkog bića i izvore inspiracija kako bismo ga približili mladim generacijama.

Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola uvrštena je u Katalog natjecanja i smotri Agencije za odgoj i obrazovanje kao značajan program izvannastavnih aktivnosti, što je uz bogatu literarnu produkciju također potvrda našem višegodišnjem radu.

Veselimo se ovogodišnjim literarnim tekstovima, iščekujemo zanimljive i uvijek nove teme te ugodno druženje sa starim i novim prijateljima – ljubiteljima književnosti.
(***Dinka Tomašković-Presečki**, prof.*)

RADIONICA KREATIVNOG PISANJA

Put u središte kratke priče

Traženje i istraživanje prostora teksta, pisanja i čitanja, polilog (višeglasje) različitoga u istom – obilježilo je i ovogodišnju radionicu **Put u središte kratke priče**

Što je tema kratkoj priči i što je kratka priča temi, kako pisati različito o istom, a da sačuvamo preglednost, jednostavnost pričanja o onome što nam je važno, što nas predstavlja – samo su neki od okvira rada, pitanja koja bi trebala olakšati put kroz priču i s pričom. (Istodobno čitanje vlastitih i priča suvremenih hrvatskih i svjetskih pisaca nezaobilazan je radni kontekst radionice.)

Mladi autori upisuju u kratku priču svoja iskustva, ali i napisano govori o njihovim radostima, strahovima, o želji da govore o svijetu kakav on jest i kakav bi htjeli da on (tekst svijeta) – bude. Ono što je nerijetko u razgovoru i oblikovanju teksta bilo prisutno kao nužan motivacijski klik, ono što se ove godine iskristaliziralo kao važno jest razgovor o modernom i tradicionalnom, patetičnom i sudbinskom. Iznenađujuće teme i neočekivani odgovori – lijep i poticajan početak i kraj priče. Do iduće godine, vjerujem! (***Miroslav Mićanović***)

Polaznik radionice „Put u središte kratke priče" bio je i **Zdenko Mesarić**, mladi autor vrlo hvaljenog romana „Garaža" prema kojem je napravljena i istoimena kazališna predstava.

Radionicu kreativnog pisanja polazila je i **Nada Horvat**, autorica brojnih knjiga za djecu među kojima su i omiljene slikovnice o micama. „Mica debeljuca-mršavica" bila je finalist međunarodne nagrade „Lice knjige" 2012. godine

Lucija Mlakar

LUCIJA MLAKAR

Prozori, zrcala, stakla... gdje god pogledam,vidim sebe. A tko sam ja? Imam ime, a imam i prezime. A identitet? Što vidim kad se pogledam? Djevojku, prilično visoku, metar 79, duge ravne smeđe kose, smeđih očiju i punih usana. Uvijek kiselo stoji pred ogledalom srameći se razdjeljka među zubima. Način na koji stoji, uzdignute glave i sramežljivog pogleda definitivno je ne opisuje. Možda stvara znatiželju, a možda je i predmet dosade. Još je ne znam, a htjela bih je upoznati, znati što želi i znati zašto joj se sve one misli motaju po glavi. Lucija Mlakar, jesam... a tko sam?

FOTORADIONICA

Kretanje u fotografiji

Ove se godine, po peti puta za redom, održala Fotoradionica na kojoj je sudjelovalo dvadesetak zainteresiranih koji su željeli naučiti više o fotografiji. Fotografirali smo portrete, bicikle i pokušali fotoaparatom uhvatiti pokret. Kao i svake godine, sudionici su tijekom rada oblikovali radionicu prema svojim interesima – tako smo se, uz redovni program, bavili makrofotografijom i noćnom fotografijom. Učili smo promišljeno gledati kroz oko objektiva, bavili se kompozicijom, bojama, a generalni zastupnik Canona u Hrvatskoj upoznao nas je s profesionalnom fotografskom opremom.

Kako bi predstavili javnosti svoj višetjedni rad, pripremili smo izložbu fotografija nastalih tijekom rada na radionici. Stoga dođite na izložbu i pogledajte što smo naučili.
(***Dragutin Škreblin***)

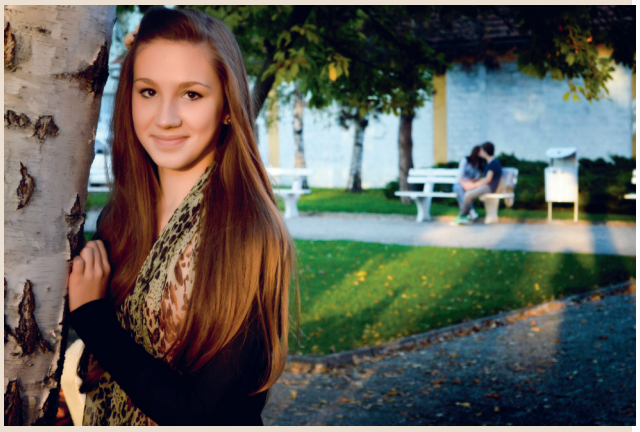

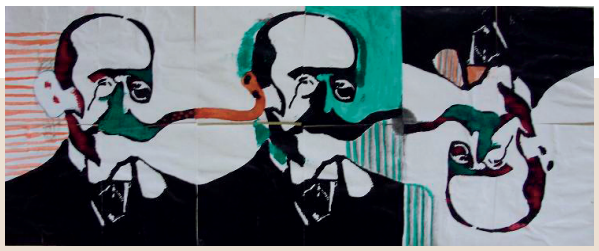

MANUELA GOSPOČIĆ

LIKOVNA RADIONICA UMJETNIČKE GRAFIKE

RIJEČ I SLIKA

Ove godine, sedmi put za redom, u sklopu Dana Gjalskog održava se Likovna radionica umjetničke grafike. Namijenjena je učenicima srednjih škola koji žele u praksi upoznati umjetničke grafičke tehnike koje su u vrlo malom obimu prisutne u programima likovne kulture i likovne umjetnosti. Učenici osnovnih škola izrađuju visoki tisak i to njegovu najjednostavniju formu karton tisak, a tek u 7. i 8. razredu izrađuju linorez, dok učenici srednjih škola samo teoretski saznaju što je to suha igla, bakropis, akvatinta ili serigrafija. Osim toga vrlo rijetko imaju priliku vidjeti grafičke listove, a kamoli upoznati procese nastanka istih. Upravo zbog tih razloga osmišljena je radionica umjetničke grafike na kojoj sudionici sami izrađuju grafičke listove i upoznaju principe pojedinih tehnika te značajne autore i njihova djela.

Radionica se održava u prostorima Škole za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok gdje su osigurani svi tehnički i prostorni uvjeti koje zahtjeva ovakav tip radionice (grafička preša, stol za razvlačenje boje, posude za jetkanje i namakanje papira, škare za rezanje metala, grafičke igle i ostalo).

Svake godine sudionici se sastaju jednom tjedno i u 4 tjedna izrađuju grafike. Izrađuju grafički list u zadanoj tehnici i od skice dolaze do grafičkog artefakta. Likovna tema uvijek je vezana za lik i djelo K.Š.Gjalskog ili za grad Zabok. Učenici koji žele naučiti i isprobati nešto novo dobrodošli su, a sve funkcionira pod geslom da nije važna likovna vještina već znatiželja i volja za sudjelovanjem.

U proteklih šest godina sudionici su izrađivali bakropis, ksilografski list, suhu iglu, serigrafiju i linorez, a ove godine su radili u kombiniranoj tehnici suhe igle i akvatinte. Tema ovogodišnje radionice je Riječ i slika pa će svatko od njih likovno, na svoj način, interpretirati riječi Ksavera Šandora Gjalskog. (***Carmen Bačura Potočić***)

Ove su godine sudionici radili u kombiniranoj tehnici suhe igle i akvatinte

IZLOŽBA

A.B. Švaljek u zabočkoj Velikoj galeriji

Antun Boris Švaljek rođen je u Zagrebu 1951. godine, a podrijetlom je iz Radoboja kod Krapine. Pučku školu završio je u Petrinji, a gimnaziju u Varaždinu, te ga ove činjenice životno određuju. Diplomirao je na slikarskom odjelu Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu kod prof. Šime Perića 1974. Od 1974. do 1977. godine bio je suradnik Majstorske radionice prof. Krste Hegedušića. Studijski je boravio u Kaliforniji 1979. godine. Dosad je izlagao na stotinjak samostalnih te na više od 600 skupnih izložbi u domovini i diljem svijeta. Dobitnik je više strukovnih nagrada. Izvanredni je profesor na Likovnoj akademiji Mostarskog sveučilišta u Širokom Brijegu.

Ovaj slikar srednje generacije danas je jedan od najznačajnijih umjetnika na suvremenoj hrvatskoj likovnoj sceni. Zabočkoj publici predstavit će se najnovijim radovima – uljima na platnu, kartonu i mediapanu.

Švaljek će se zabočkoj publici predstaviti najnovijim radovima

PROMOCIJA KNJIGE

PoZiCa

zbornik literarnih i likovnih radova učenika osnovnih i srednjih škola triju prijateljskih gradova – Poreča, Zaboka i Crikvenice

PIŠE **SOFIJA KEČA, PROF.**

Paralelno s dodjelom Nagrade Gjalski za najbolji prozni tekst u Republici Hrvatskoj / ustanovljenoj u slavu našega sugrađanina, gredičkog gospodina, velikog pisca hrvatskoga realizma Ksavera Šandora Gjalskog / dodjeljuju se i nagrade učenicima osnovnih i srednjih škola za literarno stvaralaštvo: Mala nagrada Gjalski za učenike osnovnih škola i Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola.

Nagrađeni i pohvaljeni radovi učenika osnovnih i srednjih škola naše županije / uz radove učenika varaždinske privatne gimnazije/, dobitnici porečke nagrade Laurus nobilis te Natječaja Grada Crikvenice svoje zasluženo mjesto zauzimaju u PoZiCi.

A povijesni put tekao je ovako: 1997. zabočki prijateljski grad Poreč predlaže da se objavi **PoZa (Po – POreč, Za – ZAbok)**, zbornik najboljih učeničkih radova dvaju prijateljskih gradova, Poreča i Zaboka sa željom da se mlade potakne na umjetničko stvaralaštvo.

Te godine PoZa je tiskana pod pokroviteljstvom grada Poreča, a urednik joj je bio gospodin Drago Orlić, likovni umjetnik i pjesnik.

1998. PoZa je tiskana pod pokroviteljstvom grada Zaboka, urednica joj je bila profesorica Sofija Keča.

1999. prijateljstvo se proširilo, pridružila nam se Crikvenica koja tiska treći broj pod uredništvom profesorice Marije Gračaković.

U ime zbornika dodajemo C – Crikvenica pa smo dobili današnje ime PoZiCa

Tako je i utvrđen ritam objavljivanja zbornika: Poreč, Zabok, Crikvenica, Poreč... s tim da se svaki broj predstavlja u Zaboku, u tjednu dodjele Nagrade Ksaver Šandor Gjalski, uvijek petkom kada nam dolaze profesori i učenici iz Poreča i Crikvenice, a dan prije dodjele državne nagrade.

Ova godina je godina kada Zabok objavljuje PoZiCu i to 17. po redu!

Uz literarne radove zbornik smo obogatili i likovnim radovima učenika triju prijateljskih gradova.

Stvarajući – u ovom slučaju pišući i crtajući – naši učenici tematiziraju prostore dobro nam znane svakodnevnice, ali i one prostore koje valja još istražiti, one koji donose više boli no radosti, prostirući pred nas čitatelje svoje još uvijek treperave duše što streme visinama; posrćući, ali nepokolebljivo žudeći za onostranim vedrinama imaginarnog.

Mijenjaju li stvaraoci svemir, bez obzira radi li se o velikanima poput Gjalskog ili pak o djeci i mladima ?

Neki će reći DA, neki će reći NE ! A možda i nije bitno hoćemo li se složiti u odgovoru na ovo pitanje!

BITNO je da MIJENJAJU SEBE, mijenjaju kutke svojih duša koji su tako često neuhvatljivi i nespoznatljivi, poput najudaljenijih zvijezda!

Mijenjanje sebe začetak je svih mijena: učiti, razmišljati, spoznavati, rušiti granice postojećeg...

Pisati i crtati, kreativno se izražavati, znači mijenjati unutarnji prostor vlastitih osobnosti.

Dugoročno isijavati ljepotu, trajno biti prisutan u svakom trenutku stvaralačkog čina i živjeti taj čin, znači mijenjati i svemir!

Možda, napisala je jednom učenica u svom radu objavljenom u PoZiCi!

Učenici čije smo radove objavili u PoZiCi otpočeli su kročiti tim putem na čemu im iskreno čestitam uz želju da nastave, ako ne zbog svemira, a ono zbog sebe samih i nas, poklonika LIJEPE RIJEČI jer, najteže je ovladati upravo tim majušnim kutkom svemira! ~

PROJEKT SREDNJE ŠKOLE ZABOK

MEDENJAK UZ KAVICU

Tijekom svibnja 2013. Ministarstvo turizma raspisalo je natječaj za srednje ugostiteljsko-turističke škole u Republici Hrvatskoj pod radnim nazivom Promocija zanimanja. Srednja škola Zabok prijavila se na natječaj s učeničkim projektom Mali Gastro – Medenjak uz kavicu. U projektu sudjeluju tri razredna odjela (2. i 4. THK i 4. HTT). Ideju za novi turistički proizvod dali su učenici koji su i sami česti gosti u lokalnim ugostiteljskim objektima. Zasnovana je na tome kako oplemeniti ugostiteljsku i turističku ponudu Hrvatskoga zagorja, a ideju su učenici tijekom svibnja, na poticaj profesorice Branke Kralj, pismeno oblikovali u esejima. Odabrana je ideja da se uz kavu poslužuje medenjak, odnosno da se taj gastro-proizvod predstavi na natječaju.

Zašto baš medenjak? Medenjak je tradicionalni kolačić Hrvatskog zagorja, dio tradicionalne marijabističke dobrodošlice (medenjak i gvirc). Proizvod od meda, tzv. licitar proglašen je nematerijalnom kulturnom baštinom pod zaštitom UNESCO-a. Kako se u Švicarskoj uz kavu poslužuje tradicionalna švicarska čokoladica, tako ćemo mi posluživati medenjak.

Tijekom ljeta učenici su sami istražili recepture, a u prvima danima rujna započelo je pečenje medenjaka. Osmišljeno je i pakiranje i distribucija medenjaka ugostiteljskim objektima na području Krapinsko-zagorske županije. U desetak ugostiteljskih objekata gosti su od 21. do 30. rujna mogli uz kavu dobiti i kušati medenjake (kao poklon uz konzumaciju). 90% ispitanih gostiju ocijenilo je ideju izvrsnom, a i svi poduzetnici/vlasnici ugostiteljskih objekata predložili su da se projekt pečenja medenjaka nastavi i dalje. Učenici su procijenili da je projekt bio izuzetno uspješan jer je bio vrlo edukativan. Upoznali su tehnologiju proizvodnje meda i pčelinjih proizvoda, upoznali su se sa Strategijom razvoja turizma RH do 2020., a najvrednije je zapravo bilo pečenje medenjaka, pakiranje i deklariranje, te marketinške aktivnosti vezane uz projekt Medenjak uz kavicu.

Uz Branku Kralj, nastavnicu ugostiteljsko-turističke grupe predmeta voditeljice projekta su i Petra Škalec, učenica 4. HT razreda i Draženka Jurec, ravnateljica Srednje škole Zabok. Projekt su potpomogle i nastavnice ugostiteljsko-turističke grupe predmeta u SŠ Zabok Anka Ilinčić i Renata Tršinski.

Prezentacija projekta Medenjak uz kavicu održat će se u sklopu programa dodjele Nagrade Gjalski za srednjoškolce.

(***Branka Kralj,*** *prof.*)

PROJEKT DJEČJEG GRADSKOG VIJEĆA DRUŠTVA NAŠA DJECA ZABOK

Zdravo i fino

Potaknuti sve većim konzumiranjem nezdravih namirnica i pojavom pretilosti kod djece, vijećnici Dječjeg gradskog vijeća Grada Zaboka koje djeluje u Društvu Naša djeca Zabok predložili su u okviru svog programa provedbu projekta Zdravo i fino

PIŠE **JASENKA BOROVČAK**

Cilj projekta Zdravo i fino je promovirati, odgajati i obrazovati djecu i mlade o zdravoj prehrani, stjecanju zdravih prehrambenih navika i pružiti informacije o problemu pretilosti u djece. Projekt je sveobuhvatan i provodio se na nekoliko razina te se sastojao od mnogobrojnih aktivnosti koje su se provodile s Dječjim gradskim vijećem: edukacijom djece vijećnika za izbor organskih namirnica i pripremu zdravih, uravnoteženih i finih jela u radionicama kuhanja u ugostiteljskom kabinetu Srednje škole Zabok; savjetovanje Prevencija pretilosti u djece; predavanjima i posjetima djece poljoprivrednim i ekološkim imanjima; vršnjačkom edukacijom za učenike Osnovne škole Ksavera Šandora Gjalskoga Zabok na teme zdravlja, pravilne prehrane, tjelesnog kretanja; senzibilizacijom ostale djece, roditelja, nastavnika, stručnih suradnika u školi, vrtiću i lokalnoj zajednici o važnosti zdravlja, zdrave prehrane i tjelesnog kretanja u prevenciji pretilosti u djece objavljivanjem letaka, plakata te stručnih predavanja.

Projekt su financijski podržali Krapinsko-zagorska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, a u projekt se uključio i Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije te eminentni stručnjaci koji se bave prevencijom pretilosti u djece. Bez velikog angažmana profesorica ugostiteljskog kabineta SŠ Zabok, volonterki DND-a Zabok i voditeljice radionica zdravog kuhanja **Snježane Krpes** ne bi bilo moguće realizirati projekt Zdravo i fino.

Nakon provedenih radionica zdravog kuhanja za djecu izdana je kuharica **Zdravo i fino – priče iz zdrave kuhinje za djecu i roditelje**. Osim recepata zdravih obroka, kuharica obiluje informacijama i preporukama o zdravim namirnicama, kako nezdrave obroke zamijeniti zdravijim varijantama te kako potaknuti i naučiti djecu da kuhaju i sami pripremaju zdrave obroke.

Djeca su zaključila da im je kuhanje bilo najzanimljivije i najzabavnije te da se najbolje uči kroz rad, jer su kroz aktivno sudjelovanje u pripremanju jela najbliže osjetili kakvog su okusa namirnice i kako se pripremaju. Također su nam poručila: „Željela bih da se projekt nastavi da poduči djecu o zdravoj i pravilnoj prehrani. Možda da napravimo zdrave slatkiše i pića."

Nadamo se da ovo nije kraj našeg projekta nego tek početak jer je usvajanje zdravih prehrambenih navika jedan dugotrajan proces te ćemo naša znanja i iskustva prenositi i na druga Društva Naša djeca u Hrvatskoj i druge sredine kako bi se ova korisna znanja prenijela i na nove generacije djece. Također ćemo i dalje usavršavati svoja znanja i kulinarska umijeća te u Zaboku organizirati nove radionice zdravog kuhanja i pripremati još puno zdravih i finih obroka – zaključili su svi sudionici projekta Zdravo i fino. ~

Projekt su, uz voditeljicu Snježanu Krpes i brojnu djecu, potpomagale i volonterke DND-a

MAN ZERO

MADE BY FIRE

KONCERT U REGENERATORU

Man Zero i Made by the Fire

Man Zero je zagrebački bend koji vlada domaćom post-rock scenom, a odradili su i nekolicinu turneja po inozemstvu. Postoje još od 2001. godine, a radi se o žestokoj, glasnoj i melodičnoj post-rock ambijentali nalik na „Explosions in the Sky", „Tortoise" i sl. Uz Man Zero u Zabok nam dolazi neizostavan član češke underground scene, rock instrumental core bend **Made by the Fire** iz Plzena. Oduševljavaju live nastupima i ritmičnom izvedbom energičnog bubnjara. U svakom slučaju u klubu „Regenerator" nas očekuje zanimljivo industrial instrumental power jazz core iskustvo.

Koncerti Kod Polanovića

Iva Smojver & JazzIVA *(easy night)*

Profesionalno glazbeni pedagog, **Iva Smojver** je okupila prvoklasne glazbenike s kojima dijeli istu strast prema glazbi i želju za prelaženjem strogih granica glazbenih žanrova i stilova. Vođena idejom da svako vrijeme rađa vlastite standarde – vječno zelene pjesme bez ograničenog roka trajanja, ona ne izvodi pjesme koje bi možda trebalo izvoditi, već prije svega one u koje i sama vjeruje tako da nastane jedinstveni spoj Rhythm and blues-Funk-Blues-Soul-Jazza.

POLANOVIĆ caffe bar

Bebè Na Volè *(blues night)*

Iza pseudonima Bebè Na Volè stoji mladi zagrebački kantautor **Adam Semijalac** koji izvodi autentični hrvatski delta blues. Svi koji su čuli njegovo neprikosnoveno stvaralaštvo bili su oduševljeni onim su čuli i sasvim sigurno to žele ponovo. Oni koji ga iz nekog razloga još uvijek nisu čuli, ovaj koncert im je prilika da to isprave.

KONCERT

BISTRO KOD GOLUBEKA utemeljeno 1978.

Noxin i Kit Karson na Danima Gjalskog

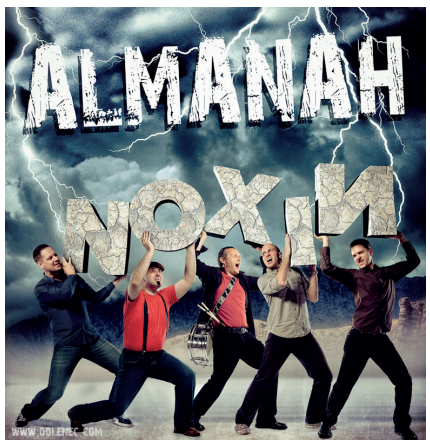

Program Dana Ksavera Šandora Gjalskog oduvijek je otvoren i glazbi. Tako će ponovno nakon dvije godine na Danima zasvirati zagorski rock bend **Noxin**. Bit će to prilika da bend predstavi svoj novi singl „Ona čije se ime ne spominje" (koji će dobiti i svoj video spot), da najavi skorašnje izdavanje live albuma te pokaže nove redizajnirane web stranice.

Ovog puta kao podrška stižu i specijalni gosti, osječki bend **Kit Karson**. Po prvi puta u Zagorju publika će moći vidjeti ove iskusne slavonske rockere koji osim svojih autorskih pjesama, na kraju koncerta obično nastave sa svirkom iz domaće i strane glazbene pjesmarice, pa tko prije odustane ili publika ili bend. Nakon što je Noxin dva puta na poziv Kit Karsona gostovao u Osijeku, red je da dečki dođu u uzvratni posjet u Hrvatsko zagorje.

Priključite se veseloj zagorsko-slavonskoj rock koprodukciji u Restoranu Kod Golubeka, dobro poznatom mjestu u kojem se Noxin osjeća kao kod kuće.

KIT KARSON

PREDSTAVA

SUTRA (NI)JE NOVI DAN

Sutra (ni)je novi dan je predstava o nizu naših problema, konflikata i dilema, otkačena i vesela, tužna i potresna, smiješna i gorka, za mlade i stare!

Na tragu svoje autorske uspješnice „Kako misliš mene nema?" Ivica Boban i Teatar EXIT predstavljaju tri nova mlada i talentirana glumca – Iskru Jirsak, Zorana Pribičevića i Mirelu Videk u predstavi „Sutra(ni) je novi dan". Oni se u predstavi transformiraju u niz različitih likova i karaktera iz našega grada, ljude s kojima se svakodnevno susrećemo. Ispreplitanjem stvarnog i fikcionalnog, stalnim promjenama perspektive od jednog lika do drugog, predstava s dirljivom empatijom ispovijeda djeliće njihovih, ali i naših života. To je predstava o običnim ljudima, o njihovim osamljenostima, dvojbama i strahovima; o ljudima kojima se dogodio život kakav nisu željeli; o teškoćama da se krene u novi dan s nadom i vjerom. Uz malo dobre volje čuda su moguća, a upućenost jednih na druge i snaga zajedništva jedina su sretna opcija.

Mlada glumica MIRELA VIDEK rodom je iz Bedekovčine, a u Zaboku je završila Opću gimnaziju Antuna Gustava Matoša

GJALSKOME ZA ROĐENDAN

Koncert Orkestra profesora Glazbene škole

Orkestar je osnovan početkom 2013. u OŠ Ksavera Šandora Gjalskog. Čine ga svi učitelji Glazbene škole. Od osnutka je orkestar imao dva nastupa: u petom mjesecu za Dane Grada i na svečanosti ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Članovi orkestra sastaju se povremeno i njeguju ovakav tip muziciranja kao vid stručnog usavršavanja. Orkestar Glazbene škole pri Osnovnoj školi Ksavera Šandora Gjalskog jedini je orkestar takvoga tipa u Hrvatskoj.

DANI KSAVERA ŠANDORA GJALSKOG

ZABOK~21.-26.10.2013.

www.danigjalskog.com

PONEDJELJAK
21. listopada

18.00

Otvorenje Dana K.Š. Gjalskog

Izložba slika Antuna Borisa Švaljeka

(Velika galerija – Zivtov trg 10)

UTORAK
22. listopada

15.00

Proglašenje pobjednika i dodjela Male nagrade Gjalski

(OŠ K.Š. Gjalskog)

SRIJEDA
23. listopada

17.00

Predstavljanje Radionice kreativnog pisanja, Fotoradionice i Likovne radionice umjetničke grafike

(Gimnazija AGM)

ČETVRTAK
24. listopada

17.00

Proglašenje pobjednika i dodjela Nagrade Gjalski za učenike srednjih škola

(Gimnazija AGM)

PETAK
25. listopada

11.00

Dan Osnovne škole

(OŠ K.Š. Gjalskog)

17.00

Promocija **PoZiCe** – knjige literarnih i likovnih radova učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice i Promocija kuharice **Zdravo i fino**

(Gimnazija AGM)

SUBOTA
26. listopada

17.00

Svečanost dodjele Književne nagrade Ksaver Šandor Gjalski

(OŠ K.Š. Gjalskog)

DOBRE LIBRE ~ DOBRE VIBRE ~ DOBRE LIBRE ~ DOBRE VIBRE ~ DOBRE LIBRE ~ DOBRE VIBRE ~ DOBRE LIBRE

20.00

Kazališna predstava **Sutra (ni)je novi dan** – Teatar Exit

(Multimedijski centar)

20.00

Koncert **Gjalskome za rođendan** – Orkestar profesora Osnovne glazbene škole Zabok

(OŠ K.Š. Gjalskog)

20.00

Koncert grupa Made by the Fire i Man Zero

(Klub Regenerator)

21.00

Koncert Iva Smojver & JazzIva

(Polanović)

21.00

Koncert grupe Noxin *Gosti:* Kid Karson iz Osijeka

(Kod Golubeka)

21.00

Koncert Bebè Na Volè

(Polanović)

SPONZORI

Zagrebačka banka UniCredit Group · TONDACH · ERSTE BANK · europlakat · DUNAPACK · Zagorski vodovod d.o.o. za proizvodnju i distribuciju vode · APIS · KOMUNALNO ZABOK d.o.o. · CROATIA OSIGURANJE · HUNCUT · EPILOG STUDIO · Terme Jezerčica

TRGOCENTAR • CVJEĆARNICA TIJAN • CHEMO ZABOKY